

На правах рукопису

КОПИЛЮК
Оксана Іванівна

**ПОЛІПШЕННЯ ВИКОРИСТАННЯ РОБОЧОЇ СИЛИ
В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ ФОРМ ВЛАСНОСТІ**

Спеціальність: 08.00.05 — Економіка, планування,
організація управління народним
господарством і його галузями

А в т о р е ф е р а т
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата економічних наук

№ 26.94

Дисертаційна робота виконана у Львівському відділенні
Інституту економіки АН України

ЛННБ України ім. В. Стефаника

00814610 (K)

- Науковий керівник - доктор економічних наук, професор
член-кореспондент АН України
Долішній М.І.
- Науковий консультант - доктор економічних наук
Мних С.В.
- Науковий опонент - доктор економічних наук, професор
Богиня Д.П.;
кандидат економічних наук
Семів Л.К.
- Відповідна установа - Науково-дослідний економічний інститут
Міністерства економіки України

Захист дисертації відбудеться "28" квітня 1993 р.
в 14 год. на засіданні спеціалізованої ради Д 016.39.03
по захисту дисертації на здобуття вченого ступеня доктора
економічних наук у Львівському відділенні Інституту економіки
АН України за адресою: 290008, Львів-8, вул. Театральна, 17.

З дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Львівського
відділення Інституту економіки АН України

Автореферат розісланий "26" березня 1993 р.

Вчений секретар
спеціалізованої ради,
кандидат економічних наук

В.І. ЖОВТАНЕЦЬКИЙ

ЛННБ ім. В. Стефаника
АН України

I. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

I.1. Актуальність теми. Сучасний стан народного господарства України, який характеризується спадом обсягів виробництва, зростанням інфляційних процесів і зниженням життєвого рівня населення, появою безробіття та формування ринку робочої сили ставить перед економічною наукою і практикою господарювання цілий ряд проблем, що вимагають невідкладного вирішення. Це, зокрема, питання захисту економічних інтересів товаровиробників, в основу якого повинна бути покладена система законодавчо закріплених гарантій, головними серед яких є державні гарантії забезпечення нормального відтворення трудових, професійних і соціальних якостей кожного працюючого.

Це ставить на порядок денний глибокий аналіз процесів, що відбуваються в умовах переходу до ринку, трансформації форми власності, управління зайнятістю. Соціально-економічне значення цих проблем полягає в тому, щоб підвищити рівень використання наявних трудових ресурсів, сформувати новий мотиваційний механізм трудової активності працівників, який забезпечував би, з одного боку, оптимальне поєднання особистих, колективних та суспільних інтересів, а, з другого, формування раціональних виробничих відносин.

Проблеми раціонального використання робочої сили не нові для економічної науки. Істотний внесок в дослідження і розробку окремих її аспектів внесли цілий ряд українських і зарубіжних вчених-економістів. Серед них В. Андрієнко, Є. Антосенков, С. Бандур, Д. Богиня, І. Бондар, М. Долішній, Т. Заславська, С. Злупко, Д. Карпукін, Л. Костаків, І. Маслово, В. Онікієнко, В. Онищенко, С. Пирожков та ін.

Разом з тим, економічна наука і практика не мають організаційно-економічного механізму використання робочої сили в умовах переходу до ринку, якому властиво трансформування як форми власності, так і трудових відносин.

Актуальність та недостатнє вивчення цих проблем зумовили вибір теми дисертаційного дослідження.

I.2. Мета і завдання дослідження. Метою дисертаційної роботи є розробка економічних методів і організаційних форм поліпшення використання робочої сили в умовах трансформації форми власності.

Для досягнення цієї мети в дисертації поставлені наступні завдання:

- розкрити соціально-економічний зміст категорії "робоча сила" в умовах різноманітності форми власності;
- визначити поняття "ринку робочої сили", його суть, структуру, функції і особливості формування;
- розробити класифікацію факторів і розкрити механізм їх впливу на використання робочої сили в умовах ринку;
- дослідити особливості та сформувати основні напрямки поліпшення використання робочої сили в первинній ланці народного господарства – промислового підприємстві;
- обґрунтувати науково-методичні підходи і розробити практичні рекомендації по ефективному використанню робочої сили з урахунок вдосконалення форм і систем оплати та стимулювання праці, забезпечення збалансованості трудових і виробничих ресурсів.

1.3. Предмет і об'єкт дослідження. Предметом дисертаційного дослідження є організаційно-економічний механізм використання робочої сили на промисловому підприємстві.

Об'єкт дослідження – підприємства поліграфічної промисловості України, які входять до складу ФВБ "Поліграффіна".

1.4. Методологія, методи та інформаційна база дослідження. Методологічною основою дисертації є діалектико-матеріалістичний метод пізнання, законодавчі і нормативні акти України з питань власності, зайнятості, роздержавлення і приватизації та ін., а також теоретичні положення українських та зарубіжних вчених-економістів з трудоворесурсної проблематики.

В процесі проведення дослідження широко використано методи системного, порівняльного техніко-економічного, економіко-статистичного аналізу, економічного розрахунку і статистичної експертизи.

Інформаційну основу дисертації склали статистична звітність підприємств поліграфічної промисловості України, дані про результати їх господарської діяльності, первинні матеріали внутрішньовиробничих структурних підрозділів, інші джерела та особисті дослідження автора.

1.5. Наукова новизна роботи полягає в: теоретичному обґрунтуванні соціально-економічної суті поняття "робоча сила" і його значення в умовах переходу до ринко-

вої системи господарювання;

розробці класифікації факторів використання робочої сили, що є методологічним інструментом при обґрунтуванні організаційно-економічних напрямків ефективного функціонування трудового потенціалу діючих підприємств;

обґрунтуванні системи показників, які комплексно характеризують використання робочої сили на підприємствах з різними формами власності;

розробці науково-методичних підходів до формування ефективною системи оплати і стимулювання праці, забезпечення збалансованості робочої сили та робочих місць.

1.6. Практичне значення і реалізація результатів дослідження. Отримані в процесі дослідження результати теоретичного і прикладного характеру можуть бути використані при розробці організаційно-економічних заходів по залученню у виробничий обіг резервів підвищення ефективності використання робочої сили.

Основні положення і результати роботи використані при розробці рекомендацій по вдосконаленню систем і форм оплати та стимулювання праці, соціальному захисту працюючих Головного підприємства РВО "Поліграфкнига".

Результати проведеного дослідження використані при розробках планових тем: "Вдосконалення госпрозрахункового механізму підвищення ефективності виробництва" /номер державної реєстрації 01850008079/; "Оцінка і планування ефективності роботи промислових підприємств" /номер державної реєстрації 01880019158/, виконаних з участю автора у Львівському відділенні Інституту економіки АН України.

1.7. Апобція роботи. Основні положення і результати роботи доповідались на республіканській науково-практичній конференції "Соціальні проблеми праці", м. Хмельницький, 1989; на республіканській науково-практичній конференції "Ефективність господарювання в умовах повного госпрозрахунку і самофінансування", м. Тернопіль, 1990 р.; на республіканській науково-практичній конференції "Соціально-економічні проблеми механізму трудовбереження в нових умовах господарювання", м. Тернопіль, 1990 р.; на звітній науково-технічній конференції професорсько-викладацького складу, наукових працівників і аспірантів Поліграфічного інституту ім. І.Федорова, м. Львів, 1993 р.

1.8. Публікації. По результатах виконаних досліджень опубліковано 10 наукових праць загальним обсягом 8,8 друк. арк. Особисто автору належить 3,7 друк. арк.

1.9. Структура і обсяг роботи. Дисертація складається із вступу, трьох глав, висновків, списку літератури та долатків.

2. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ДИСЕРТАЦІЙНОЇ РОБОТИ

2.1. В умовах переходу до ринкових відносин робоча сила набуває властивості товару, має вартість і ринкову ціну, які формуються під впливом законів вартості, попиту і пропозиції. Визнання товарного характеру робочої сили є економічною передумовою для створення теоретичних і практичних основ побудови організаційно-економічного механізму функціонування трудових колективів в умовах різноманітності форм власності.

Монополія державної власності в умовах командно-адміністративної системи господарювання ігнорувала дію закону вартості робочої сили, не забезпечувала встановлення раціональної зайнятості, ефективного використання та відтворення робочої сили.

Товарний характер робочої сили виступає об'єктивною передумовою формування ринку робочої сили, який є динамічною системою, в котрій взаємодіють суб'єкти власності на засоби виробництва і робочу силу, що формують обсяг, структуру, співвідношення пропозицій робочих місць і робочої сили, попиту на робітника.

Методологічною основою розкриття соціально-економічного змісту категорії "робоча сила" в умовах ринку є положення про те, що при різноманітності форм власності змінюються способи познання особистого і речового елементів виробництва. Праця втрачає свій всезагальний і обов'язковий зміст. Потреба в робочій силі задовільняється на ринку, де започатковується залучення у виробничий процес такого унікального товару, яким виступає робоча сила.

В процесі переходу до ринкової економіки відбувається не тільки прискорений розвиток продуктивних сил, а формування таких виробничих відносин, які створюють новий мотиваційний механізм трудової активності працівників. Особливо чітко ці тенденції проявляються в умовах трансформації форм власності.

Основними методами трансформації державної власності можуть

виступати: передача майна в оренду /з наступним його викупом і без викупу/, викуп майна /повний, частковий, акціонування/, безкоштовна передача власності.

Зміни форм власності необхідні з метою перетворення підприємств в конкуруючих товаровиробників, повноцінних учасників ринку, які з найбільшою ефективністю використовують наявні ресурси, в т.ч. робочу силу.

Процес роздержавлення промислових підприємств привів до появи підприємств, заснованих на різноманітних формах власності: державних, державно-акціонерних, орендних, орендно-акціонерних, колективних, спільних, кооперативних та ін., кожне з яких характеризується рядом особливостей.

Перехід до ринкових відносин, який зумовлює не лише трансформацію форм власності, а й визнає товарний характер робочої сили, є важливою передумовою формування соціально-економічних умов для становлення нового ринку як методу регулювання зайнятості, котра повинна базуватися на сукупності економічних, організаційних та правових відносин, які встановлюються в процесі реалізації попиту на робочу силу. В роботі проведено класифікацію основних параметрів роботи підприємств різних форм власності /табл. I/.

2.2. Сучасні умови вимагають розробки моделі організаційно-економічного механізму ефективного використання робочої сили, яке повністю враховувала б об'єктивні фактори і специфіку розвитку як галузей народного господарства в цілому, так і особливості регіону та окремих підприємств.

На ефективність використання робочої сили здійснює вплив сукупність різноманітних факторів. В дисертації, виходячи з особливостей підприємств поліграфічної промисловості, а також враховуючи об'єктивну необхідність формування ринку праці, дія факторів розглядається на макро- і мікрорівнях /рис. I/.

Макро-фактори – це сукупність причин /умов/, що діють на народногосподарському /макроекономічному/ рівні, визначаючи рух сукупних попиту і пропозиції робочої сили як головних складових ринку праці і його кон'юнктури. Це перш за все динаміка змін в обсягах виробництва і національному доході, раціональність догівірних зв'язків, зменшення кількості збиткових і малорентабельних підприємств, обсяг державних інвестицій, пенсійне забезпечення та інші соціально-економічні наслідки, викликані розвитком

Характеристика основних параметрів роботи підприємств з різними формами власності

Таблиця 1

Вид підприємства	Форма власності	Управління	Найм робочої сили	Умови праці	Використання прогресивних методів праці	Дисципліна праці	Сплата праці	Розподіл прибутку	Трудова активізація	інші риси
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Державні підприємства	державна	лінійно-функціональне	колективний договір з адміністрацією	згідно КЗ про працю	використовуються не достатньо	великі втрати робочого часу, які можна усунути	зарплата	обкладання податком	незацікавленість в результатах праці	—
Державно-акціонерне	державна (переважно акціонерна, колективна)	колективне управління	колективний договір з адміністрацією	згідно КЗ про працю	широко застосовуються	незначні втрати робочого часу	зарплата + дивіденди	обкладання податком	зацікавленість у високих результатах праці	—
Орендні	державна (переважно кооперативна)	колективне управління	договір про оренду з вищим органом	згідно КЗ про працю	широко застосовуються	незначні втрати робочого часу	зарплата	орендна плата, обкладання податком	зацікавленість в результатах праці	—
Орендно-акціонерне	державна колективна, акціонерна	колективне управління	договір про оренду	згідно КЗ про працю	широко застосовуються	незначні втрати робочого часу	зарплата + дивіденди	орендна плата, обкладання податком	висока зацікавленість в результатах праці	—
Колективне	колективна	установчі збори, статут	установчі збори, статут	згідно КЗ про працю	широко застосовуються	мінімальні втрати робочого часу	зарплата	обкладання податком	висока зацікавленість в результатах праці	встановлення індивідуальної частини платі
Колективно-акціонерне	колективна	колективне	установчі збори, статут	згідно КЗ про працю	широко застосовуються	мінімальні втрати робочого часу	зарплата + дивіденди	обкладання податком	висока зацікавленість в результатах праці	встановлення індивідуальної частини платі
Акціонерне	акціонерна	колективне	установчі збори, статут	згідно КЗ про працю	широко застосовуються	мінімальні втрати робочого часу	зарплата + дивіденди	обкладання податком	висока зацікавленість в результатах праці	—
Кооперативне	кооперативна	колективне	добровільне об'єднання	ненормований робочий день	широко застосовуються	втрати робочого часу практично немає	зарплата	обкладання податком	максимальна зацікавленість в результатах праці	—
Індивідуальна трудова діяльність	приватна		придбання патенту	ненормований робочий день		втрати робочого часу не враховуються	особистий дохід	плата за патент, обкладання податком	максимальна зацікавленість в результатах праці	—

ринкових відносин, здійснення програм роздержавлення і приватизації підприємств, появою крім державних орендних, акціонерних та спільних підприємств.

Фактори, які діють на мікрорівні, в основному пов'язані з технічними, організаційними і соціальними умовами конкретного виробництва і впливають переважно на підвищення продуктивності та індивідуальні результати праці. Такий підхід до класифікації факторів дає можливість для мобілізації резервів поліпшення використання робочої сили як по горизонталі, так і по вертикалі, тобто на державному і галузевому рівнях.

2.3. Особливо актуальним в теоретичному і практичному аспектах є вибір критерію і показників, які б комплексно характеризували ефективність використання робочої сили на рівні підприємства. Вибір критерію і показників необхідний для удосконалення управління процесами використання робочої сили з метою підвищення її ефективності.

В якості критерію ефективності використання робочої сили на рівні підприємства / E_p / нами пропонується використовувати співвідношення між прибутком / доходом / і чисельністю працюючих:

$$E_p = \frac{П/Д}{Ч},$$

де: $П/Д$ - прибуток або дохід підприємства, тис.крб.;
 $Ч$ - чисельність працюючих, чол.

Для комплексної оцінки ефективності використання робочої сили узагальнюючий критерій доцільно доповнити системою показників, до складу якої пропонується включити:

- продуктивність праці;
- використання робочої сили;
- якісний рівень робочої сили /освітній рівень, рівень кваліфікації та ін./;
- використання робочого часу.

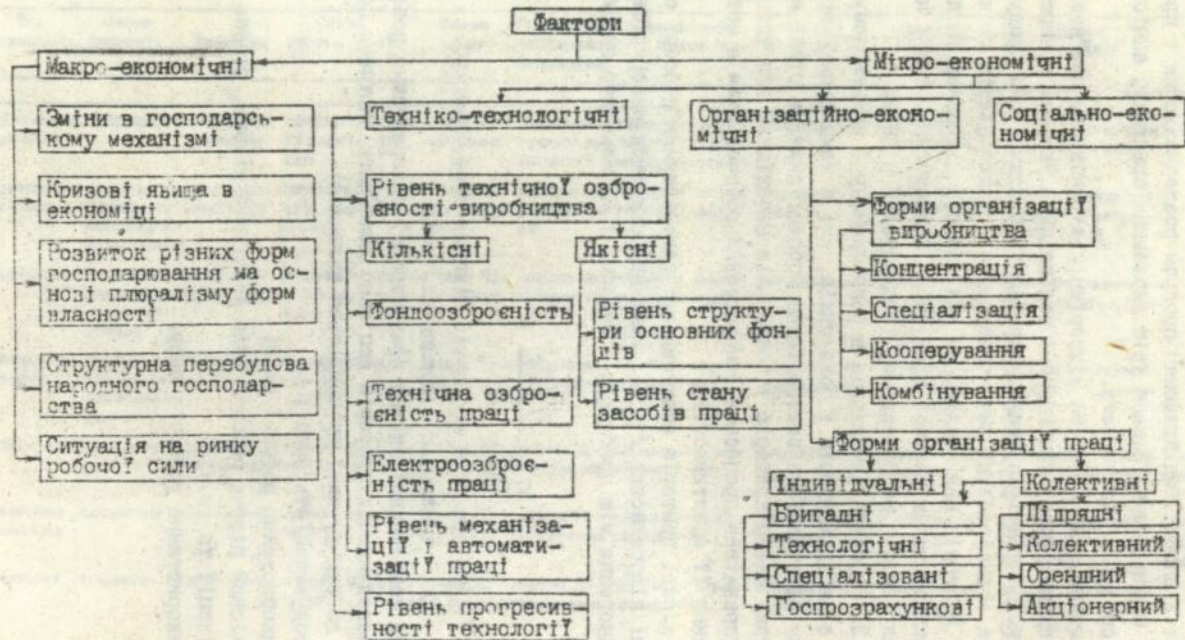

Рис. 1. Класифікація факторів, що впливають на ефективність використання робочої сили.

2.4. В роботі проведено аналітичну оцінку стану використання робочої сили на поліграфічних підприємствах, які входять до складу РВО "Поліграфкнига", в основу якої покладено рекомендовану систему показників.

Узагальнюючим показником використання робочої сили можна вважати продуктивність праці. В 1991 р. виробіток продукції на одного працюючого збільшився майже на всіх підприємствах, що входять в РВО "Поліграфкнига". Разом з тим, це зростання відбулося за рахунок збільшення цін на книжково-журнальну та іншу продукцію. Так, по об'єднанню "Поліграфкнига" випуск товарної продукції в 1991 р. за рахунок підвищення цін зріс в 1,6 раза. Якщо ж відкинути вплив цього фактору, то фактичне зростання обсягів виробництва в цілому по об'єднанню складало лише 0,9%.

Проведений аналіз дозволив виявити важливі резерви поліпшення використання робочої сили на підприємствах об'єднання, зокрема:

приведення структури, складу і чисельності працюючих у відповідність до обсягу виконуваних робіт;

вдосконалення діючих форм і систем оплати та стимулювання праці;

забезпечення збалансованості між виробничими і трудовими ресурсами;

поліпшення використання робочого часу і ін.

2.5. Серед факторів, які істотно впливають на рівень використання робочої сили, особливе місце займає технічний стан виробництва. Аналіз структури поліграфічного устаткування за технічним рівнем підтвердив, що в середньому 30% машин і обладнання мають техніко-економічні параметри і фізичний стан, що не відповідають сучасним вимогам науково-технічної політики і потребують заміни. Коефіцієнт зносу активної частини основних виробничих фондів на підприємствах об'єднання "Поліграфкнига" характеризується даними табл. 2.

Внаслідок старіння основних виробничих фондів в поліграфічній промисловості зберігаються трудомісткі процеси з використанням в значній мірі ручної праці. Рівень механізації праці недостатньо високий навіть на комплексно-механізованих підприємствах. Зокрема, на Київській книжковій фабриці він склав 66,0%, на Харківській книжковій фабриці ім. М.В.Фрунзе - 63,1%,

Таблиця 2

Коефіцієнт зносу активної частини
виробничих фондів, %

Підприємства	Р о к и					
	1986	1987	1988	1989	1990	1991
Головне підприємство РВО "Поліграфнінга"	59,6	60,7	61,3	62,8	61,3	61,7
Київська книжкова фабрика	68,9	69,4	70,6	74,2	73,7	74,1
Київська книжкова фабрика "Довтень"	43,6	45,9	48,0	41,5	44,2	44,5
Харківська книжкова фабрика	53,6	55,8	56,3	62,6	62,8	63,2
Львівська книжкова фабрика "Атлас"	46,3	47,1	47,9	58,0	49,8	51,3
Одеська книжкова фабрика	63,4	64,8	65,5	56,1	54,5	55,0

на Львівській книжковій фабриці "Атлас" - 60,4%. Особливо низький рівень механізації допоміжного і обслуговуючого виробництва - відповідно 34,4%, 35,9%, 38,2%.

Вдосконалення технічної бази поліграфічного виробництва повинно йти шляхом механізації і автоматизації ручної праці, впровадження автоматизованих потокових ліній на базі модулів, ліній безшвейного скріплення блоків, безперервних друкарсько-політурних ліній, роботів і робототехнічних комплексів, в першу чергу для ліквідації важкої ручної праці.

2.6. форми і системи оплати праці, які використовуються на поліграфічних підприємствах, повинні виконувати наступні функції:

гарантувати нормальне відтворення робочої сили різних рівнів кваліфікації;

регулювати обґрунтовану різницю в оплаті праці працюючих

в залежності від рівня їх кваліфікації, складності виконуваних робіт і умов праці;

стимулювати робітників за збільшення прибутку, підвищення ефективності виробництва, високі кінцеві результати;

забезпечити принцип рівної оплати за рівну працю на підприємствах галузі.

В роботі обґрунтовані методичні підходи до формування та впровадження на галузевому рівні єдиної тарифної сітки, яка дозволяє здійснювати оцінку складності праці для всіх категорій працюючих, а також підтримувати оптимальні співвідношення між основною і додатковою заробітною платою для основних професійно-кваліфікаційних груп.

Основною юридичною формою регулювання трудових відносин на поліграфічних підприємствах рекомендовано тарифну угоду або колективний договір. В цих документах, які в умовах регульованих ринкових відносин виконують соціально-захисну функцію, повинні бути закріплені наступні основні положення: ріст мінімальних розмірів і середньої заробітної плати на основі реалізації конкретних програм по поліпшенню використання робочої сили; система тарифних ставок; форми і системи оплати праці; види, розміри, показники та умови застосування доплат, надбавок та інших заохочувальних і компенсаційних виплат; заходи по соціальному захисту працюючих на випадок зміни форм власності, банкрутства та інші.

В умовах переходу до ринку, недопущення масового безробіття слід більш активно впроваджувати гарантії зайнятості за рахунок скорочення тривалості робочого тижня, збільшення тривалості оплачуваних відпусток, застосування різноманітних режимів роботи, встановлення пільг по догляду за дитиною, надання матеріальної допомоги в приватизації житла, компенсації транспортних витрат, доплат за дошкільні дитячі установи, харчування дітей під час навчання в школах, тощо.

Необхідно передбачити гнучку систему фінансово-кредитного та податкового механізму, який забезпечував би досягнення високих кінцевих результатів. При цьому слід враховувати галузеву специфіку об'єктів господарювання, основні напрями трансформації форм власності, прибутковість, конкурентоспроможність, технічний стан виробництва.

2.7. По мірі розвитку ринкових відносин і функціонування ринку праці вирішального значення набувають питання забезпечення збалансованості між потребами народного господарства і його галузей в робочій силі і можливостями їх задоволення зі сторони працездатного населення; оцінки тенденцій і прогнозів динаміки робочої сили і робочих місць.

Вирішуючи завдання збалансованості, необхідно враховувати, що важливо, окрім кількісної відповідності робочої сили і робочих місць, повинна забезпечуватись також і якісна відповідність цих двох елементів виробництва.

Якщо регулятором якісного рівня робочої сили в перспективі в значній мірі буде виступати ринок праці, то регулятором якості засобів праці повинна стати атестація і раціоналізація робочих місць.

Атестація і раціоналізація, як напрямок підвищення технічного рівня виробництва, скорочення кількості робочих місць і раніше проводилась на підприємствах поліграфічної промисловості. Тепер коло її функцій дещо розширюється, тому система показників оцінки технічного і організаційно-економічного рівня робочих місць вимагає вдосконалення. Показники технічного рівня слід доповнити такими, які характеризували б стан механізації і автоматизації, питому вагу ручної праці. При цьому необхідно оцінювати також ефективність та доцільність заміни праці окремого робітника знаряддями праці.

Атестація робочих місць має не тільки економічне, але й соціальне значення. Крім комплексної оцінки технічного рівня, атестація повинна характеризувати головний елемент продуктивних сил - людину. В зв'язку з цим в систему показників організаційно-економічного рівня доцільно включити рівень використання індивідуального робочого часу, сукупного робочого часу, коефіцієнти фізичного і динамічного навантаження.

4. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ І РЕЗУЛЬТАТИ ДИСЕРТАЦІЇ ОПУБЛІКОВАНІ В НАСТУПНИХ РОБОТАХ:

4.1. Внутривзаводское планирование и распределение прибыли /дохода/ на промышленном предприятии /Козориз М.А., Кучко Н.В., Копыляк О.И./ - Львов: УкрНИИТИ Госплана УССР, 1989. - I п.л.

4.2. Копылюк О.И. Совершенствование организации труда - важное направление НТП // Социальные проблемы труда. Тезисы докладов республиканской научно-практ. конференции. - Киев, СОПС УССР АН УССР, 1989. - Ч. 2. - 0,2 п.л.

4.3. Копылюк О.И., Кучко Н.В. Методический подход к распределению прибыли на внутрипроизводственном уровне // Эффективность хозяйствования в условиях полного хозрасчета и самофинансирования. Тезисы докладов республиканской научно-практ. конференции. - Киев, ЭНИИ Госплана УССР, 1989. - Ч. П. - 0,1 п.л.

4.4. Козориз М., Копылюк О., Кучко Н. Розподіл планового прибутку /доходу/ на внутривиробничому рівні // Економіка Радянської України. - 1990. - № 2. - 0,3 друк. арк.

4.5. Копылюк О.И., Сухолитка Н.М. Вдосконалення організації праці і виробництва - важливий напрям науково-технічного прогресу // Поліграфія і видавнича справа. - Львів: Вид-во Світ. - 1990. - № 26. - 0,3 друк. арк.

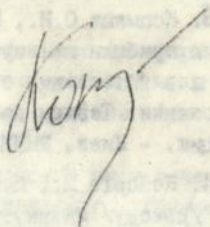
4.6. Методические рекомендации по организационно-экономическим основам перехода государственных предприятий на аренду. /Козориз М.А., Копылюк О.И. и др. - Министерство автомобильного и сельскохозяйственного машиностроения СССР. - М., 1990. - 3,5 п.л.

4.7. Копылюк О.И. Аттестация рабочих мест - важное направление сбалансированности рабочей силы и рабочих мест на промышленных предприятиях // Социально-экономические проблемы механизма трудосбережения в новых условиях хозяйствования. Тезисы докладов республиканской научно-практ. конференции. - Киев, НИЭИ Госплана УССР, 1990. - 0,2 п.л.

4.8. Козориз М.А., Копылюк О.И., Кучко Н.В., Цысь В.И. Организационно-экономические основы перехода государственных предприятий на аренду. - Информ. листок. - Львовский МТЦ НТИ, 1990. - 0,2 п.л.

4.9. Копылюк О.И. Ефективність використання робочої сили на поліграфічних підприємствах України в умовах переходу до ринкової економіки // Поліграфія і видавнича справа. - Львів, Вид-во Світ. - 1992. - № 29. - 0,8 друк. арк.

4.10. Копиларк О.І., Сухолитка Н.М. Вдосконалення організації виробництва в умовах переходу до ринкової економіки // Тези звітної науково-технічної конференції УІП ім. І.Федорова.- Львів. - 1993. - 0,1 друк. арк.

ЛНБ ім. В. Стефаніка
АН України

Підписано до друку 18.3.93. Формат 60x84/16.
Обсяг I друк. лист. Сам. 207. Тир. 100. Безплатно.

Віддруковано офсетним способом
в учбово-експериментальній друкарні Українського
поліграфічного інституту імені Івана Федорова
м. Львів-4, вул. Дичаківська, 3

471197

Безплатно

Av 26.943

Av 26.943